

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Malos Angelos non fuisse in beatitudine patriæ creatos. cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Ioan. 17.

gratia iustificationis, vt notauimus supra disput. 88. cap. 1. Quia ab ipsa iusticia sumit initium. Hac de causa dicitur Ioan. 17. *Hæc est vita æterna, vt cognoscant te Deum verum, &c.* Quod de cognitione per fidem intelligendum est. ostendimus 1. 2. q. 3. art. 3.

CAPVT III.

Malos Angelos non fuisse in beatitudine patrie creatos.

8.

Indubitatum apud Scholasticos est, malos Angelos non solum non fuisse in beatitudine patrie creatos, sed etiam nec per modum transeuntis Deum vidisse. Data opera diffinxi inter beatitudinem & visionem Dei, cum dixi, angelos nec fuisse beatos, nec Deum vidisse; quia non quicumque visio clara Dei est beatitudo patrie, sed ea tantum, quæ est perpetua: nam de ratione beatitudinis esse perpetuitatem, probandum est 1. 2. q. 5. art. 4. præterea cum loquimur in hoc capite, & sequenti de beatitudine, sermo est de beatitudine patrie, quam dicunt Theologi esse in clara Dei visione, aut in fruitione Dei clare visi. Nam si de beatitudine via loquamur: idem est, Angelos malos fuisse, aut non fuisse beatos, atque fuisse, aut non fuisse iustos, de quo disserendum nobis est disp. seq.

Rationibus firmatur hæc veritas.

His suppositis, primum probandum est, Angelos malos non fuisse creatos in vera beatitudine. Hoc autem primum colligitur ex eo, quod in infra dicemus, Angeli mali nunquam Deum clare viderunt: ergo nunquam fuerunt beati: namque vera beatitudo alterius sine visione clara Dei constare nequit. Secundò, quia licet Angeli mali antequam peccarent, Deum vidissent, non fuissent beati: cum de ratione beatitudinis sit perpetuitas, vt loco citato ostendimus, & angeli mali peccauerint: sic etiam visionem claram Dei paulo post per peccatum amisissent, ac proinde beati antea non fuissent. Tertio arguit August. lib. 11. de Ciuitate Dei, cap. 11. vt probet, demones non fuisse vnquam beatos, hac ratione: quia vel in eo statu, quo creati sunt: præscij fuerunt sui casus. & ita timor, & anxietas sui casus eos beatos esse non sinebat, vel nesciebant se casuros esse: & sic etiam beati esse non poterant, quia error tollebat veram rationem beatitudinis suæ: putat enim August. contra veram rationem beatitudinis esse ignorantiam illam sui casus, siue illa esset puræ negationis, vt vocant, siue præuæ dispositionis, hoc est, cum errore coniuncta quod angelus existimaret se nunquam casurum: neque enim leuis esset miseria, quæ cum ratione veræ beatitudinis pugnaret, aut in vtramque partem incertis rationibus ob ignorantiam fluctuare, aut errore aliquo circa statum suæ beatitudinis decipi: quæ omnia ap. pugnent cum ratione veræ beatitudinis, ostendimus 1. 2. quæst. 5. art. illo 4.

Angelos malos, nec breui tempore vidisse Deum clare.

Deinde Angelos damnatos nunquam vidisse Deum clare, neque per breue tempus non minus facile probari potest; constat enim eos post peccatum in infernum lapsos amplius Deum non vidisse; vel ergo à visione cessarunt propter peccatum, aut sola Dei voluntate, qui postquam seipsam ipsis clare ostendit, postea sola sua voluntate occultauit, neutrum dici potest, non prius: quia

vt ostendimus 1. 2. quæst. 4. art. 4. videntes Deum nulla ratione peccare possunt, ac proinde quæ peccatum visionem amittere. Nec postea dici potest; quia sine vilo fundamento diceretur, Deum paruo, aut nullo tempore Angelis seipsum clare ostendisse, & deinde abique vilo demerito se illis occultasse.

Verum contra ea, quæ diximus, videtur esse August. multis in locis, in quibus docet, angelos, bonos, & malos in beatitudine simul fuisse creatos. Sic videtur docuisse, *Antiquitates* dogmatibus, apud August. cap. 28. vbi ita scribit: *Tales creati sunt Angeli, vt si vellet, in beatitudine sua persisterent, si autem vellet, etiam lapsi posset: unde & Satan cum sequentibus se legionibus caecis, & pollutis, vero lapsum docet bonos continentes fuisse, vt peccare non possent, & ipse Angelus de Genesi ad Iheram 4. cap. 14. vsque ad 26. versus questionem hanc dubitat maxime, vtrum mali Angeli aliquando fuerint in cætu bonorum iusti, & pariter beati, an non, & tandem cap. 26. concludit Angelum ab initio peccasse, & ita nunquam beatum fuisse, sed ab ea beatitudine, quam nondum habuit, sed habuisset, excidisse, aut alios esse Angelos inferioris ordinis in hoc mundo creatos, inter quos demon vixerit in statu quodam beatitudinis absque præscientia sui casus, et quibus duobus hoc posterius inquit non esse affirmandum, vt enim docuit illo lib. cap. 2. duobus genera Angelorum asserenda non sunt, quorum inferius in hoc mundo fuerit creatum. Illud autem prius mirum est (inquit August.) si dici potest; illico autem subiungit: *Aut certe ratio requirenda, quemadmodum omnes sancti Angeli, si non illos aliquando pariter beatus cum suis Angelis diabolus vixit, nondum habuerint ipsi certam præscientiam perpetuæ felicitatis suæ, sed eam post casum eius acceperint, aut per meritum ante suum peccatum diabolus cum suis Angelis vixit, Angelus discretus fuerit, vt ipse sui casus sciret, & ignarus, illi autem certi permanentis suæ: hæc August., qui scilicet in ea videtur fuisse sententia, vt, si non dicatur, Angelum malum ab initio peccasse, quod non videtur dicendum, fuerit ab initio locius beatitudinis cum angelis bonis, siue ipse fuerit ignarus sui casus, illi autem certi fuerint suæ perpetuæ felicitatis, siue omnes pariter ignari eius, quod in ipsis futurum erat, antequam demon peccaret, ex quo sequi videtur, omnes Angelos, etiam malos, prius Deum clare vidisse. Et lib. 11. de Ciuitate Dei, cap. 13. de malis angelis docet, habuisse aliquam beatitudinem, quamuis sine præscientia perpetuitatis, si aliquando, nempe in initio fuerint sine peccato, quod certissimum esse ostendimus disput. 23. 6. cap. 1. aut saltem omnes Angelos fuisse in beatitudine æque ignaros perseverantiae aut lapsus futuri, donec mali peccauerunt, & lib. de corrept. & gratia cap. 10. de malis Angelis sic loquitur: *Resurgentes tamen cum (scilicet Dei) bonitatem, qua beati fuerunt non præuenerunt eum eundem iudicium.***

Respondeo quamuis Augustinus in locis allatis, præterquam in libro de corrept. & gratia, dubius manserit, vtrum Angeli mali in primo instanti peccauerint, & nunquam fuerint beati, aut si vnquam beati fuerint, nunquam tamen fuerint præscij sui casus: angeli vero boni præscij fuerint suæ perseverantiae, aut potius omnes resurgentes tamen cum (scilicet Dei) bonitatem, qua beati fuerunt non præuenerunt eum eundem iudicium.

minat lib. de corrupt. & gratia cap. 10. & 11. tamen nusquam docuit August. Angelos apostatas aliquando clara visione beatos fuisse, aut ipsis nunquam Deum clare visum fuisse etiam per modum transeuntis. Porro autem, eos nunquam fuisse beatos, ex doctrina eiusdem August. lib. de Ciuit. Dei, cap. 11. manifestum est: ibi enim docet, ad rationem beatitudinis verè necessariam esse securitatem: nec eam esse posse cum ignorantia, aut errore futuri casus, vt supra ex ipso retuli; ergo quamuis Angeli clare Deum vidissent, cum tamen postea lapsi fuerint in peccatum, securi esse non potuissent, ac proinde non beati fuissent. Præterea Deum non fuisse clare visum ab Angelis apostatis, etiam per modum transeuntis, inde probatur, quia si ex aliquo loco deduceretur oppositum, maxime ex proximè allegatis: ex illis autem si aliquid colligi posset, non solum sequeretur, Deum ab angelis visum fuisse per modum transeuntis, sed etiam semper in visione Dei mansisse; quia beatitudo vera patriæ perpetua est: locis autem allegatis non dixit Augustinus, Deum fuisse visum ab Angelis, qui postea ceciderunt, sed eos fuisse beatos. Cæterum quamuis sub dubio videatur dicere, fuisse beatos, non intelligit de beatitudine patriæ, sed de aliqua beatitudine, qualis in via contingere potest. Quocirca lib. illo de Ciuitate Dei, cap. citato solum dixit, Angelos apostatas quandam habuisse beatitudinem, quæ sanè nihil aliud est, quam iustitia & sanctitas huius viæ, quæ beatitudinem patriæ veram nobis comparamus. Quo sensu idem Augustinus eodem libro de Ciuitate Dei, cap. 12. docuit primos homines in paradiso fuisse beatos: ob id tamen non existimauit, Deum ab eis visum fuisse: Et hodie (inquit) non imprudenter beatos vocamus, quos videmus, insidè ac pie cum spe futura immortalitatis hanc vitam ducere sine crimine. Et lib. 11. de Genesi ad litteram cap. 18. affirmat, Adamum in paradiso fuisse beatum: per vitam autem beatam, vt ipse explicat, intelligit vitam spirituales, quam secundum veriorum sententiam ipsius Augustini Angeli apostatæ initio suæ productionis habuerunt, cum in gratia Dei creati fuerint, vt disput. seq. ostendimus. Quamobrem & in lib. de corrupt. & gratia cap. illo 10. inquit: Diabolus vero, & Angeli eius esset beati erant antequam caderent, & se in miseriam casuros nesciebant: erat tamen adhuc quod eorum adderetur beatitudini, si per liberum arbitrium in veritate steterint, donec ipsam summam beatitudinis plenitudinem tanquam præmium ipsius sanctum data abundantia charitatis Dei, cadere ulterius omnino non possent, & hoc de se certissime nossent, hanc plenitudinem beatitudinis non habebant; sed quia nesciebant suam futuram miseriam, minore quidem, sed tamen beatitudine, sine illo vicio fruebantur. Hæc Augustinus, quibus aperte docet, demones ante lapsum iustos fuisse, & ita aliqua beatitudine, licet non perfecta, fuisse beatos, ideoque beatitudini ipsorum aliquid addendum superfuisse: & quamuis expressè non dicat ipsorum beatitudini visionem Dei claram addendam superfuisse, id tamen non obscure indicauit illis verbis, vt magna per Spiritum sanctum data abundantia charitatis, cadere non possent. Nam cadere non posse ab statu charitatis, solum conceditur videntibus Deum sicut est: sub si. lei enim velamine nulla charitas ita firma est, vt ab ea quis deficere nequeat.

Vasques in 1. part. tom. II.

Est igitur constans doctrina Scholasticorum, Angelos malos nunquam Deum, neque ad modicum tempus vidisse. Quod vero recentiores nonnulli pro opposita sententia referunt Alexandrum, Hugonem & Gabrielem, ego quidem inuenire non potui. Gregor. tamen in 2. dist. 4. q. 1. art. 3. solum docet, bonos & malos angelos creatos non fuisse in beatitudine perfecta: non quia existimaret malos in puncto suæ creationis clare Deum intuitos fuisse, sed quia in gratia fuerint omnes creati, atque adeo in beatitudine quadam imperfecta. Nam que si putaret, bonos habuisse visionem claram Dei; cum illam nunquam amiserint, dicere deberet, in beatitudine perfectè fuisse creatos.

CAPVT IV.

Boni Angeli non fuisse concessam beatitudinem patriæ à principio sui esse.

Non minus certum nobis esse debet, angelis bonis, qui in gratia Dei perseuerarunt, non fuisse concessam ab initio beatitudinem patriæ, aut claram Dei visionem, tamen Ludovicus Vives Ludovicus lib. 11. de Ciuitate Dei, cap. 9. Propter verba August. male intellecta, quæ infra explicabimus, dixerit, bonos Angelos ab initio vidisse Deum, & in visione Dei semper perseuerasse. Vt autem communem, & cæteris indubitatam sententiam confirmemus, recolendum est id, quod cap. præced. notauimus, nempe non esse idem beatitudinem patriæ & visionem: siquidem visio sine perpetuitate non habet veram beatitudinis rationem. Hoc posito, Angelos non fuisse ab initio beatos, sufficienter probabitur, si ostenderimus prius, non fuisse ab initio essentiam diuinam ipsis clare reuelatam, sed eos tantum in gratia Dei, quæ est quædam beatitudo, fuisse creatos; hoc autem sic ostenditur.

Si Angeli boni cum visione clara Dei fuerint producti, aut visio illa ipsis fuit concessa per breue tempus & postea ad tantum fidei reducti: aut perpetuo in ea perseuerarunt. Prius dici non debet, quia est omnino sine fundamento, ac proinde hac sola de causa rectè rejicitur. Posterius etiam verum esse non potest: Primum quia sequeretur ex eo, Angelos bonos nunquam fuisse in statu, quo posset peccare: nam visio clara Dei tantæ efficacitatis est, vt nō sinat eum, qui videt Deum, ab eius charitate vnquam cessare, aut villo modo peccare, sicut ostendimus 1. 2. q. 4. art. 4. hoc autem est contra August. lib. de corrupt. & gratia, cap. 11. post mediam, vbi de malis Angelis inquit, eorum fuisse culpam, quoad non permanserint, quorum fuisset meritum, si permanere voluissent: Subdit deinde: Sicut fecerunt Angeli sancti, qui cadentibus alijs per liberum arbitrium per idem liberum steterunt ipsi, & huius mansionis debitam mercedem receperunt; quid obsecro aliud est, cadere per liberum arbitrium, nisi ita libere cadere, vt stare possent: ergo idem erit, per liberum arbitrium stare, quod ita libere stare, vt cadere possent. Falsum igitur est, angelos bonos nunquam fuisse in agone & pugna cum libertate relictos. Deinde sequeretur, angelos bonos nunquam fuisse in statu merendi: quia status ille visionis claræ Dei pugnat cum merito ipsius visionis & beatitudinis patriæ: quod animalis possit mereri ille, qui

Ggg 2

videt